

چرا هشدارها جدی گرفته نمی‌شود؟

بخش اول

از سدهای خالی تا چاه‌های بی‌آب

سید گرهه آب – نازیلا مهدیانی – وضعیت وخیم بارش، منابع آب و سدهای خالی است. تأمین بدون هشدار آب در این روزها و ماه‌ها در کلان‌شهرهایی مانند مشهد و تهران باعث شده است که اغلب شهر وندان شدت تنش آبی را درک نکرده و به مصارف عادی و حتی اسراف‌گونه خود ادامه دهند. به گزارش اقتصادسراسرآمد، مصطفی فدائی فرد پژوهشگر حوزه آب و محیط زیست در این رابطه با اشاره به در گفت‌وگو با ایلنا، در ارزیابی اوضاع منابع آبی در شرایط تداوم کم‌بارشی در کشور اظهار داشت: در سال آبی جاری که یکی از کم بارش‌ترین‌ها در پنجاه سال گذشته است، به غیر از استان‌های گیلان و مازندران، برخی از استان‌های کشور مانند تهران، لاقال با حدود ۶۰ درصد کاهش بارش مواجه شده‌اند و باقی استان‌ها نیز با کاهش شدید میزان بارندگی روبه‌رو هستند که به دلیل خشکسالی‌های سه سال گذشته، اثرات بسیار نامطلوبی را بر جای نهاده است که حتی اگر ماه‌های پربارشی را پیش رو داشته باشیم نیز موضوع کمبود آب بسیار جدی است. باید پذیرفت که کم‌آبی در ذات و وضعیت جغرافیایی این کشور است.

اوضاع آب کدام شهرها بحرانی است؟

وی با بیان اینکه در حال حاضر آب موجود در مخازن چهار سد از سدهای پنج‌گانه تأمین آب شرب تهران، به کمتر از ۱۵ درصد رسیده و سد لار نیز تقریبا خشک شده است، گفت: تأمین آب شرب برخی مناطق در کشور مانند سیستان‌وبلوچستان، مشهد، تهران و گلستان، بسیار جدی است و در اولویت برنامه‌ریزی‌های وزارت نیرو قرار دارند. برخی شهرهای دیگر خراسان رضوی، لرستان، کهگیلویه و بویراحمد، خراسان‌شمالی، سمنان، سیستان و بلوچستان و کرمان و ساوه مشمول طرح‌های تأمین آب اضطراری هستند. این در حالی است که مسئولین تأکید دارند که لحاظ کردن طرح‌های اضطراری تأمین آب به‌معنای بحرانی بودن شرایط تأمین آب نیست، البته وضعیت تأمین آب کشاورزی بسیار بحرانی‌تر است و بطور حتم، چالش‌های اقتصادی و حتی امنیتی شدید را ایجاد خواهند کرد.

علاقتمندی به مخفی‌کاری

این پژوهشگر حوضه آب و محیط زیست تصریح کرد: بحران تأمین آب شرب مختص امسال نیست

و در بسیاری از سال‌های قبل نیز در کلان‌شهرها مشکلات جدی در تأمین آب شرب وجود داشته است. بطور مثال آب شرب کلان‌شهر مشهد در تابستان گذشته با اجرای طرح‌های اضطراری و به صورت کاملاً میلیمتری تأمین شد و کار به جیره‌بندی آب نرسید و مردم نیز بویی از این شرایط بحرانی نبردند چون مسئولین به منظور سرپوش گذاشتن بر سوء مدیریت‌ها، علاقمند به مخفی کردن بحران‌ها هستند. به همین منوال و در این ماه‌های بحرانی که نیازمند اطلاع‌رسانی گسترده هستیم، مسئولین نه تنها هشدارهای جدی نمی‌دهند بلکه با تأکید بر این که آب جیره‌بندی نخواهد شد، خیال مردم را برای مصرف بی‌رویه آب راحت می‌کنند. این در حالی است که طی چند ماه اخیر همه اخبار و گزارش‌های رسانه‌های داخلی و خارجی معطوف به جنگ حماس و حوثی‌ها با اسرائیل و حمله موشکی سپاه به عراق، سوریه و پاکستان شده است و بحران‌های مرتبط با تأمین آب، توسعه فرونشست و نابودی محیط زیست بیش از پیش به محاق رفته است.

چرا شهروندان درکی از شدت تنش آبی ندارند؟

وی تأکید کرد: در مجموع کوتاهی کردن در تبیین شرایط فعلی و خشکی شدید ایران و به خصوص تهران، موجب شده است که شهروندان درکی از شدت تنش آبی نداشته باشند. درواقع تأمین بدون هشدار آب در این روزها و ماه‌ها در کلان‌شهرهایی مانند مشهد و تهران باعث شده است که اغلب شهر وندان شدت تنش آبی را درک نکرده و به مصارف عادی و حتی اسراف‌گونه خود ادامه دهند.

اجرای پروژه‌های خلق الساعه برای هیچ فدائی فرد بیان داشت: در طی ۴۵ سال گذشته، فقط و فقط به فکر تأمین آب به هر شکل ممکن بوده‌ایم و با این رویکرد، توهم فراوانی منابع آب را برای مصارف هرچه بیشتر آب ایجاد کرده‌ایم. در طی دو دهه ۷۰ و ۸۰ حتی تا اوایل دهه ۹۰ با سدسازی‌های بی‌رویه و غیравصولی به این رویکرد دامن زده‌ایم و در یک دهه اخیر با اجرای طرح‌های انتقال آب بین حوضه‌ای که فاقد مطالعات و ارزیابی‌های کافی بوده‌اند، به این رویکرد ادامه داده‌ایم. در سال‌های اخیر هم که دیگر جایی برای احداث سد در کشور، همچنین آبی برای انتقال بین حوضه‌ای باقی نمانده، به اجرای طرح‌های

تأمین آب اضطراری خلق الساعه (نوپدید) بدون مطالعه لازم و بعضاً غیراصولسی مانند بهره‌برداری از آب‌های ژرف یا فسیلی رو آورده‌ایم که تاکنون هیچ ثمری نداشته‌اند که از جمله آن چاه شماره ۱ سیستان پمپ در عمق ۱۲۰۰ متری سوخته و چاه تعطیل شده است، چاه شماره ۲؛ آب‌شیرین کن ندارد و تعطیل شده است، چاه شماره ۳؛ آب‌شیرین کن نصب شده و ۷ کیلومتر خط آبرسانی احداث شده ولی چاه آب ندارد و با یک روز پمپاژ آب قطع می‌شود. چاه شماره ۴؛ تا عمق ۴۵۰ متری حفر شده و چون به آب نرسیده متوقف شده است. نتیجه اینکه ۱۰۰۰ میلیارد تومان هزینه شده و حتی یک لیتر آب دست مردم نرسیده است و البته نه کسی پاسخگوست و نه کسی مورد بازخواست و حساب پس دادن قرار گرفته است و به ناچار مجوز حفر ۱۰۰ حلقه چاه جدید در آن منطقه گرفته شده است. بنابراین همانند سایر مناطق، همواره آخرین راهکار، حفاری چاه‌های جدید برای آب شرب در مناطق ممنوعه است که منجر به توسعه فرونشست و افزوده شدن بر شدت بحران‌های محیط زیستی می‌شود و چون که پای تأمین آب شرب و جنبه‌های امنیتی در میان است، هیچکس قادر به مخالفت نیست.

روند تصاعدی بی‌آبی

وی ادامه داد: در مجموع، این رویکرد منجر به توسعه بی‌رویه و رشد جمعیت غیر قابل کنترل کلان‌شهرها شده است و ضمن اینکه موضوع تأمین آب آنها را در وقوع خشکسالی‌ها بحرانی کرده است، به دلیل فقدان طرح‌های پادفندی تأمین آب برای جمعیت‌های پُرشمار و کلان، شرایط را سیاسی نیز خواهد کرد. با این وضعیت و با گذر زمان و استفاده از مسکن‌های مقطعی، بحران‌های مرتبط با موضوع آب و محیط

زیست به صورت تصاعدی تشدید شده و امکان وقوع شرایط غیر قابل انتظار را در پی دارد.

همه دشت‌های کشور درگیر فرونشست هستند

مدیر سابق طرح جامع آب کشور با اشاره به تشدید وقوع پدیده فرونشست گفت: در حال حاضر همه دشت‌های کشور که آب شیرین و قابل برداشت دارند، درگیر فرونشست هستند. به اعتقاد بسیاری از کارشناسان و کنشگران آب و محیط زیست، پدیده فرونشست زمین مهم‌ترین عامل نابودی سرزمین ایران خواهد بود و با وجود این که نرخ فرونشست در ایران بطور متوسط بیش از ۵ برابر متوسط جهانی است و البته تبدیل شدن آن به فروچاله در برخی مناطق ده‌ها برابر است، متأسفانه هیچ توجهی به این پدیده و اثرات برگشت‌ناپذیر آن نمی‌شود و همین بی‌توجهی بر وخامت اوضاع افزوده است.

تخلیه برخی مدارس به دلیل فرونشست

وی افزود: بسا وجود این که مهم‌ترین عامل توسعه فرونشست زمین در کشور، برداشت بی‌رویه و مستمر از منابع آب زیرزمینی است، متأسفانه حفاری چاه‌های جدید و برداشت بیشتر از منابع آب زیرزمینی در خشکسالی‌ها همواره یکی از گزینه‌های اصلی برای تأمین آب شرب کلان‌شهرها از جمله اصفهان، تهران و مشهد بوده که سرمدار فرونشست در کشور هستند، فرونشست در اصفهان به مناطق مسکونی، آموزشی، مذهبی و باستانی نیز رسیده که مطابق با گزارش‌های رسمی، حتی منجر به تخلیه برخی مدارس در اصفهان شده است.

ادامه دارد

بررسی راه‌های کاهش تنش در دریای سرخ توسط آیمو وانجمن‌های کشتیرانی؛

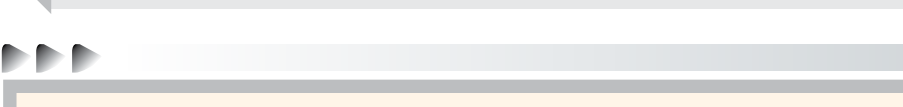
آزادی دریانوردان، تجارت جهانی و حمل کالا در دریای سرخ باید تضمین شود

نمایندگان خطوط کشتیرانی بزرگ، اتاق بین‌المللی کشتیرانی، مؤسسه بیمکو، انجمن بین‌المللی شرکت‌های نفتی، انجمن بین‌المللی کشتی‌های فله و شورای جهانی کشتیرانی در نشست با دبیرکل IMO ضمن اظهار نگرانی، راه‌های کاهش تنش در دریای سرخ را مورد بررسی قرار دادند. به گزارش اقتصادسراسرآمد، سایت safety&sea به جزئیات این نشست پرداخته و نوشت در این جلسه «ارستئو دومینگز»، دبیرکل سازمان بین‌المللی دریانوردی با اشاره به ناآرامی موجود در دریای سرخ و اظهار نگرانی از سرنوشت دریانوردان در این مسیرها طی سخنانی گفت: دریانوردان قربانیان بی‌گناهی هستند که از وضعیت ناآرام در دریای سرخ رنج می‌برند. به همین جهت باید

سازمان‌های بین‌المللی کمک کنند تا آزادی دریانوردان در این منطقه حفظ و تجارت جهانی و جریان حمل‌کالا از طریق این دریا تضمین شود. وی با اشاره به اینکه شورای امنیت سازمان ملل باید به کمک کشورهای برای جلوگیری از تشدید بیشتر اوضاع در دریای سرخ بشتابد خواستار احتیاط و خوشتن داری طرفین برای بازگشت آرامش به این منطقه شد.در این جلسه نمایندگان سازمان‌های شرکت کننده ضمن اشاره به دغدغه‌هایی که چالش‌های دریای سرخ در بین جامعه دریایی ایجاد کرده، پیشنهادهای لازم را برای برقراری امنیت در این منطقه ارائه کردند.

دبیرکل IMO در ادامه صحبت‌های خویش اعلام کرد: اخیراً با نمایندگان کشورهای عضو منشور رفتارهای دیپلماتیک جویونی درباره وضعیت دریای سرخ دیدار و گفتگو داشته است و در این دیدار راه‌های کلیدی ایمنی دریانوردان، آزادی دریانوردان و کاهش تنش توسط کشورهای منطقه بررسی شد.شایان ذکر است در این نشست سازمان‌های کشتیرانی بزرگ مانند اتاق بین‌المللی کشتیرانی (BIMCO)، انجمن بین‌المللی دریایی شرکت‌های نفتی (OCIMF)، انجمن مالکان نفتکش‌های مستقل (INTERTANKO)، انجمن بین‌المللی مالکان کشتی‌های فله خشک (INTERCARGO)، انجمن بین‌المللی خطوط کروز (CLIA) و شورای جهانی کشتیرانی (WSC) حضور داشتند.پارلمان اروپا با صدور قطعنامه‌ای خواستار تلاش‌های تمامی کشورها و اتحادیه اروپا برای پایین آوردن میزان نگران کننده چالش‌ها و مشکلات در دریای سرخ شد که تحولات نگران کننده‌ای برای صنعت کشتیرانی به ارمغان آورده است.«سوتیرس رایتیس» دبیرکل اتحادیه اروپا در این زمینه گفت:متأسفانه حملات به کشتی‌ها تأثیر مستقیمی بر واردات و صادرات قیمت انرژی در اروپا گذاشته و نیاز فوری برای ایمن نگه داشتن مسیرهای تجاری داریم، زیرا امنیت دریای سرخ برای اروپا کلیدی است.مانا

وی بیان کرد: برگزاری چنین جشنواره‌هایی در راستای فرهنگ سازی و ترویج رشته‌های دریایی و ساحلی و همگام با سیاست‌های کلان اقتصاد دریامحور است. سرپرست هیات ورزش‌های دریایی و ساحلی استان بوشهر تصریح کرد: با راه‌اندازی هیات ورزش‌های ساحلی و دریایی در استان بوشهر از تیرماه سال جاری تاکنون چند جشنواره ورزش‌های آبی ساحلی در بوشهر برگزار و با استقبال خوبی نیز مواجه شد.غلامی ادامه داد: هیات ورزش‌های دریایی و ساحلی استان بوشهر اهتمام ویژه به رونق و تعمیم بیش از پیش این ورزش‌های آبی و ساحلی در استان داشته و در این زمینه تمام ظرفیت‌ها را به کار گرفته است. وی عنوان کرد: یکی از محورهای برنامه هفتم توسعه توجه به اقتصاد دریا محور با رویکرد پایداری و حفظ محیط زیست است که گردشگری نیز به عنوان یکی از ارکان اساسی اقتصاد دریا محور محسوب می‌شود.

دوشنبه ۲ بهمن ۱۴۰۲ - سال هفتم - شماره ۱۸۴۰

دریاپایه

بنادر

آب اندازی دو فروند بدک کش بندر شهید رجایی

سرپرست معاونت فنی و نگهداری بنادر و دریانوردی هرمزگان گفت: ۲ بدک کش از بنادر شهید رجایی و امام خمینی (ره) بعد از اتمام تعمیرات اساسی در سرسره تعمیراتی بندر شهیدرجایی به آب اندازی شد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، مهدی بروغنی افزود: بدک کش‌های پر قدرت صبور ۲ اعزامی از بندر امام خمینی (ره) و خلیج فارس ۴ متعلق به بندر شهید رجایی بعد از اتمام تعمیرات زیرآبی و اساسی در سرسره تعمیراتی بندر شهید رجایی به آب‌اندازی شد. وی از مهم‌ترین تعمیرات انجام‌شده بر روی این شناور به لایروبی مخازن، ضخامت سنجی بدنه زیرآبی، تعویض ورق نقاط ضعیف شده، تعمیر اماکن زیست، بررسی و تعمیر سیستم رانش شاتل اشاره کرد.سرپرست معاونت فنی و نگهداری اداره‌کل بنادر و دریانوردی هرمزگان، قدرتت این بدک کش‌ها را نیز ۴ هزار و ۴۰۰ اسب بخار و دارای سیستم رانش سمتی یا زد درآیو عنوان کرد که قادرهستند به تمام جهات نیرو وارد کنند.

بروغنی گفت: از بدک‌کش‌های یاد شده به منظور انجام عملیات پهلودمی و جداسازی کشتی‌های بزرگ و نفتکش‌ها استفاده می‌شود.

اجرای بیش از ۷ میلیون متر مربع عملیات هیدروگرافی در بندر امیرآباد

معاون امور دریایی اداره کل بنادر و دریانوردی امیرآباد از انجام عملیات ۷میلیون و ۵۰۰ هزار متر مربع هیدروگرافی (آب‌نگاری) پیشرفته در بندر امیرآباد با استفاده از دستگاه عمق‌یاب تک پرنوی

خبر داد. به گزارش اقتصادسراسرآمد، حبیب الله طالبی ضمن اعلام این خبر افزود: این عملیات با حضور و نظارت دقیق کارشناسان امور دریایی در این بندر طی مدت ۱۰ ماه به انجام رسید.

وی با اشاره به اجرای این عملیات با استفاده از دستگاه عمق‌یاب تک پرنوی، تأکید کرد: از جمله مزایای اجرای این عملیات، شناسایی محل‌های حساس زیست‌محیطی دریایی، تعیین نرخ رسوب‌گذاری، تخمین زمان انجام عملیات لایروبی و مشخص کردن محل تخلیه آن، تدقیق احجام لایروبی و همچنین شفافیت و دقت بیشتر در تهیه نقشه‌های به روز دریایی است.

معاون دریایی بندر امیرآباد خاطر نشان کرد: مهم‌ترین و کاربردی‌ترین دستاورد عملیات هیدروگرافی، حفظ ایمنی تردد شناورها در مناطق دریایی، تهیه نقشه‌های دقیق دریایی و مطالعه جنس رسوبات است.

به گفته طالبی، سازمان بنادر به عنوان نماینده دولت در سازمان جهانی دریانوردی محسوب می‌شود و برای دقیق‌تر کردن نقشه‌های بنادر و کانال‌های دریانوردی در راستای افزایش ایمنی ناوبری، عملیات هیدروگرافی پیشرفته را انجام می‌دهد.

کشت ۵۰۰۰ اصله نهال حرا در سواحل بندر بوشهر

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان بوشهر از کاشت پنج هزار اصله نهال حرا در سواحل بندر بوشهر خبر داد و گفت: تاکنون ۱۰ هزار اصله نهال حرا در ساحل دریا مسیر جاده بندر نگین بوشهر کشت شده است.

به گزارش اقتصادسراسرآمد، عبدالرحمن مرادزاده با بیان اینکه جنگل‌های مانگرو از جمله مهم‌ترین اکوسیستم‌های ساحلی حائل دریا و خشکی هستند اظهار داشت: نقش حفاظتی درختان حرا در اکوسیستم بی‌نظیر است و در فرایند بیولوژیکی سواحل مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری نقش بارز دارند.

وی تصریح کرد: این جنگل‌ها را می‌توان تالاب‌های ساحلی پوشیده از درختان و درختچه‌های گرمسیری مستقر در اراضی بین جزر و مدی دریا، حد فاصل میان مدارهای ۳۳ درجه شمالی و ۲۳ درجه جنوبی عرض جغرافیایی تعریف کرد.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان بوشهر با بیان اینکه توسعه و گسترش درخت حرا و جنگل مانگرو در سواحل نقش مهمی در زیستگاه آبزیان دارد، گفت: نهال حرا از گونه‌های درختان دریایی شناور در سواحل خلیج فارس در زیستگاه آبزیان و زیست پرندگان نقش مهمی دارد.

مرادزاده اضافه کرد: پارک‌های ملی دریایی ناپبند، دیر –نخلیو و خور بردستان در جنوب استان بوشهر دارای بیشترین تراکم جنگل‌های حرا در استان است. وی ابراز داشت: تاکنون ۱۰ هزار اصله نهال حرا در جاده بندر نگین بوشهر کشت شده و دو هزار اصله نهال دیگر به زودی با مشارکت مردم کاشته می‌شود.

سرپرست هیات ورزش‌های دریایی و ساحلی استان بوشهر

بوشهر میزبان دوجشنواره بزرگ ورزش‌های آبی ساحلی می‌شود

سرپرست هیات ورزش‌های دریایی و ساحلی استان بوشهر گفت: به مناسبت دهه فجر و همچنین روز بوشهر ۲ جشنواره بزرگ ورزش‌های آبی ساحلی با عنوان در یادها و جشنواره بوشهر گیمز برگزار می‌شود. به گزارش اقتصادسراسرآمد، عبدالرسول غلامی به ایرنا اظهار کرد: استان بوشهر در حوزه گردشگری ساحلی و دریایی ظرفیت خاص و کم نظیری دارد و تلاش می‌شود با تعریف رویداد‌های مختلف و توسعه زیرساخت‌ها، این ظرفیت در جهت ایجاد شور و نشاط اجتماعی استفاده شود.